

שפתחלה קודם שהוקדשה המנחה היתה היא עליו [על הכהן]
 ככלל היתה אכילה גמורה, אך משהוקדשה נאמרה עליו באכילה
 עד שתקמץ ויוקטר קומצה למזבח. ומשהוקטר קומצה היתה
 והותרה לו באכילה. יכול [שמה תאמר] שתחזור עתה המנחה
 להיתירה הראשון, תלמוד לומר 'מצות תאכל במקום קדש', מצוה.
 הגמרא מבררת את דברי הברייתא: בשלמא לרבא דאמר על
 הסיפא של הברייתא העוסקת במצות יבום, הא מני רבנן היא
 הסוברים שיעובם מותר בכל אופן שהוא, ומפרש בדבריה שיבום
 אינו היתר בעלמא אלא מצוה, אם כן אף הקא לענין מנחה יש
 לפרש כן, והכי קאמר. 'מצות תאכל במקום קדש', מצוה היא.
 שפתחלה היתה עליו ככלל היתה, שאם רצה אוכלה ואם לא רצה
 אינו אוכלה (ומשהוקדשה נאמרה, ומשהוקטר קומצה היתה
 והותרה. יכול תחזור להיתירה הראשון, כפי שיבואר בסמוך).
 הגמרא מפסיקה באמצע דברי הברייתא ומקשה עליהם: איך
 שנינו 'רצה אוכלה רצה אינו אוכלה', וכי אם רצה אינו אוכלה,
 והפתי (שמות כט ל) 'ואכלו אתם אשר בפר בהם', ושנינו בברייתא,
 שכתוב זה מלמד שהקנהים אוכלים מהקרבנות ועל ידי אכילה זו
 הקנהים שהביאו את הקרבנות מתפטרין. ואם כן איך יעלה על
 הדעת שלא יתחייב הכהן לאכול את שירי המנחה, הרי אכילתו
 מכפרת על הבעלים. מתרצת הגמרא: אלא היה מקום לומר, שאם
 רצה הכהן המקריב את המנחה לאוכלה הרי הוא אוכלה בעצמו,
 ואם לא רצה לאוכלה, בהן אחר אוכלה. משיבה על כך הברייתא:
 תלמוד לומר, 'מצות תאכל במקום קדש', מצוה היא. שלכתחילה
 יש מצוה שתאכל המנחה דווקא על ידי הכהן שהקריבה.
 מסיקה הגמרא את קושיותיה: אלא לרב יצחק בר אבדימי, דאמר
 שהסיפא של הברייתא בשיטת אבא שאול היא שנויה, ובאה
 להשמיענו שאין היבמה חוזרת לגמרי להיתרה הראשון אלא
 מותרת רק ביבום שהוא לשם מצוה, אם כן הקא ברישא הדנה
 באכילת המנחה, מאי תרי גוויי איבא – אלו שני אופנים יש
 באכילתה, ואיזה אופן אכילה באה המשנה למעט. וכי תיקא
 לפרש בכוונת הברייתא, יכול אם רצה לאכול לתאבון אוכלה,
 ואם רצה לאכול אכילה נפה אוכלה, תלמוד לומר 'מצות יאכל'
 שאסור לאכול אכילה גסה, הלא אי אפשר לפרש כן. שהרי
 אכילה נפה מי [וכי] שמה אכילה, והאמר ריש לקיש, האוכל
 אכילה נפה ביום הקפזורים פטור מעונש של 'כי כל הנפש אשר לא
 תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה' (ויקרא כג כט), משום שהוא
 מזיק את עצמו באכילה זו והיא נחשבת לעינוי ולא לאכילה. אם
 כן מובן מאליי שאין לאכול מנחה באכילה כזו, שהרי נאמר בה
 (ויקרא טו) 'ואכלו אהרן ובניו', ולמה הוצרך הכתוב למעטה.
 מתרצת הגמרא: אלא כך יש לפרש את דברי הברייתא, יכול רצה
 לאוכלה מצוה אוכלה, רצה לאוכלה חמין אוכלה, תלמוד לומר,
 'מצות תאכל'. דוחה הגמרא: והפתי כבר במנחה (ויקרא י ט) 'לא
 תאפה חמין חלקם נתתי אתה', ואמר ריש לקיש, שיש לדרוש
 מסמיכות חמין 'חלקם' ללא תאפה חמין, ואפילו חלקם של
 הכהנים הוא בכלל איסור 'לא תאפה חמין', ולא רק הקומץ שנקטר
 על המזבח נאסר בכך. אם כן אין צורך ב'מצות תאכל' כדי לאסור
 את אכילת שירי המנחות בחימוץ.
 הגמרא מתרצת תירוץ אחר: אלא יש לפרש בכוונת הברייתא,
 שמה תאמר שאם רצה לאכול כשהיא אפוייה מצוה אוכלה, רצה
 לאוכלה חלום [קמח שנחלט במים רותחים] אוכלה, תלמוד לומר
 'מצות תאכל' ולא חלוט. דוחה הגמרא תירוץ זה: האי חלוט היכי
 דמי? מה הוא, אי מצוה היא, הא מצוה היא, ואיך משמע למעטו
 מ'מצות תאכל'. ואי לא מצוה היא למה הוצרך הכתוב למעטו,
 הלא 'ואכלו מצות' אמר כבר ר' חמא (ויקרא יב), ואם כן אין צורך
 ב'מצות תאכל' כדי למעט חלוט. מתרצת הגמרא: לא קושיא היא
 זו, שכן לעולם אימא לך שחלוט מצוה היא, ולחכי תנא ביה קרא –
 ולכך שנה הכתוב ואמר 'מצות תאכל' אף שכבר נאמר 'ואכלוה
 מצות' כדי לעקב – לחייב לכתחילה לאכול את שירי המנחה

כשהם מצוה גמורה ולא חלוט. שואלת הגמרא: אלא חלוט מצוה
 היא דקאמרין – מה שנתבאר בברייתא שחלוט הוא כמצוה ועל כן
 הוצרך הכתוב למעטו מאכילת מנחות, למאי הלכתא – לענין מה
 נאמר דין זה שהוא נחשב כמצוה. משיבה הגמרא: דין זה בא לומר,
 שאדם יוצא בה [בחלוט] ידי חובתו באכילת מצוה בפסח. דאף על
 פי דחלטיה לעיסה במים רותחים מעיקרא קודם אפייתה, מכל
 מקום בין דתדר אפייה [שחור ואפאה] בתנור 'לחם ענין' קרינא
 ביה, ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח.

משנה

החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה, ולא הפסיד את
 חלקו מחמת החליצה, אלא חלק בנכסי אחיו המת עם שאר
 האחים. ואם יש להם שם אב, הנכסים של האב, שכן אב קודם
 לאח בירושה. אך הונס את יבמתו ובה ככל הנכסים של אחיו
 המת, ואפילו שאביהם חי. רבי יהודה אומר, בין כך ובין כך – בין
 בחליצה ובין ביבום, אם יש שם אב הנכסים של האח המת הם של
 אב, ולא של היבם.

גמרא

שנינו במשנתנו: החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה.
 מקשה הגמרא: פשיטא שלא איבד את זכותו בירושה משום
 החליצה. מתרצת הגמרא: המשנה באה להשמיענו שאינו יורש
 את כל נכסי המת, משום דלקא דעתך אמינא דחליצה במקום יבום
 קרינא, ונשקול [ויטול] החולץ בולחו נכסי המת כשם שהיבם
 נוטל את כולם. קא משמע לן שאין דין החולץ כדין המייבם. דוחה
 הגמרא תירוץ זה: אי הכי – אם באה המשנה לגרע את חלקו של
 החולץ, מדוע אמרה 'הרי הוא כאחד מן האחים', הלא 'אינו אלא
 כאחד מן האחים' מביע ליה לומר. מתרצת הגמרא תירוץ אחר:
 אלא סלקא דעתך אמינא, הואיל ואפסדה מיבום לקנסיה – מאחר
 שהחולץ פסל את היבמה מיבום של שאר האחים יש לקנסו
 להפסיד את חלקו בירושה, קא משמע לן שאינו מפסיד את חלקו.
 שנינו במשנתנו: אם יש שם אב נכסים של אב. מפרשת הגמרא:
 דאמר ר' (בב קטו), האב קודם לכל יוצא ירכו בירושת בנו שמת
 בלא בנים.
 שנינו במשנתנו: הונס את יבמתו וכו', זכה בנכסי אחיו. הגמרא
 מביאה את מקור דין זה: מאי מעמא יורש היבם את אחיו, משום
 ש'היה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו', אמר ר' חמא (דברים כה
 ו) 'הרי כשמיבם קם תחתיו לנחלה.
 שנינו במשנה: רבי יהודה אומר וכו', אם יש שם אב נכסים של אב.
 אמר עולא, הלכה כרבי יהודה. וכן אמר רבי יצחק נפחא, הלכה
 כרבי יהודה. ואמר עולא, ואיתיבא ויורש אומרים רבי יצחק נפחא,
 מאי מעמא דרבי יהודה שהאב זוכה בנכסים אף במקום יבם, משום
 דבתיב בפרשת יבום 'היה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו
 המת', שדין היבם כדין הבכור. מה בכור אין לו בתיי האב חלק
 בנכסיו, אף האי יבם נמי אין לו חלק בנכסי אחיו בתיי האב, ואינו
 יורשם אלא כשאין האב קיים. שמה תאמר, אי מה בכור נוטל פי
 שנים בירושה לאחר מיתת האב, אף האי יבם שיש לו אב נוטל פי
 שנים לאחר מיתת האב, ויטול גם את חלק אחיו המת מנכסי האב,
 לא כן הוא. שהרי מיד [וכי] 'יקום על שם אביו' בתיי, הלא רק
 'יקום על שם אחיו' בתיי ולא על שם אביו. ומכיון שלא זכה בחלק
 אחיו בשעה שמת שוב אינו זוכה בו, שהרי עתה שוב אינם ירושת
 האח אלא ירושת האב.
 מקשה הגמרא: לרבי יהודה הסובר שבמקום שיש אב אין היבם
 עומד תחת אחיו לנחלה, אימא שרק היבא דליבא אב דלשקול
 [שנטול] נחלה של המת, תתקנים מצות יבום, אבל היבא דאיבא
 אב, [דלא] שקיל היבם נחלה, שמה לא תתקנים מצות יבום.
 מתרצת הגמרא: מיד יבום נחלה תלד ר' חמא – וכי תלת התורה

המשך ביאור למסכת יבמות ליום חמישי עמ' א

1 מצות יבום בנחלת המת, יבומי מיבמי – הלא יש לו לייבם בכל
2 אופן, ואי איפא נחלה ליבם, כגון שאין אב שקולי [–יטלנה], ואי לא,
3 לא שקיל.
4 יתיב רבי חנינא קרא קמיה דרבי ינאי, ויתיב וקאמר, הלכה כרבי
5 יהודה. אמר ליה רבי ינאי, פוק קרי קרייך לברא – צא ואמור דברין
6 אלו בחוץ, שכן אינם נכונים, אלא אין הלכה כרבי יהודה. תני תנא
7 [–שנה השונה] קמיה דרב נחמן, אין הלכה כרבי יהודה. אמר ליה
8 רב נחמן, אלא כמאן היא ההלכה, הלא כרפנן, ואם כן פשיטא
9 שאין הלכה כרבי יהודה, שהרי יחיד ורבים הלכה כרבים. אמר ליה,
10 אם כן אסמייה [–אמחק] מימרא זו ממשנתי. אמר ליה רב נחמן, לא

11 תמחקנה, כיון שאף הלכה אתנניך [–שנו לך] שהלכה כרבי יהודה,
12 (ומוקשה) [ומקשא] הוא דאקשי לך – והוקשה לך הלא הלכה
13 כרבים, ולכן אפכת – הפכת את הגירסא ושנית 'אין הלכה כרבי
14 יהודה'. ולמאי דאפכת שפיר אפכת – ומה שהפכת יפה הפכת,
15 שהרי אין הלכה כמותו.

משנה

16 המשנה דנה באיסור קרובות חלוצה: תחולץ ליבמתו, הוא אסור
17 בקרובותיה של החלוצה, והיא – החלוצה אסורה בקרוביו,
18

יבמות דף מ עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) קנג

לאן נאסרה בו משום החולץ, דהויא לה ככלת בנו של אבי אביו. ודרי גם כלה גמורה של בנו אינה אסורה עליו מן התורה אלא רק משום שניות, ומכל מקום גזרו גם בחלוצה על איסור שניות זה. דוחה הגמרא: לא משום החולץ היא אסורה עליו, אלא משום מיתנא – (בעלה המת). דהרי הויא לה חלוצה זו פלת בנו המת, ומחמת כן היא אסורה עליו.

הגמרא מביאה ראיה אחרת: תא שמע, שנינו במשנה, ואסורה החלוצה בבן בנו של החולץ, ומשום דהויא לה לגבי בן בנו של החולץ, לפי שהחלוצה נחשבת כאשת החולץ, ונמצא דהויא לה (משום) לגבי בן בנו אשת אבי אביו, ואף שגם אשתו הגמורה של אבי אביו אינה אסורה עליו מן התורה, אלא רק משום איסור שניות דרבנן. הרי שאסור חכמים שניות גם בחלוצה. דוחה הגמרא: לא משום איסור חלוצה היא נאסרת על בן בנו, אלא משום מיתנא – (בעלה המת), ומשום דהויא לה לגבי בן בנו של החולץ אשת אחי אבי אביו של האח המת, שאסורה חכמים משום שניות. אבל בחלוצה לא גזרו על שניות, אלא רק על קירבה דאורייתא. מקשה הגמרא על דחיה זו: הלא אמרינן (לעיל כא) פקדון – (מתיר) באשת אחי אבי אביו, וסובר שלא גזרו עליה משום שניות, ולשיתנו בהכרח אסורה החלוצה על בן בנו של החולץ משום שהיא נחשבת כאשתו של החולץ, ואם כן מוכח שגזרו בחלוצה גם על איסור שניות, כגון אשת אבי אביו.

הגמרא מפרשת את דברי המשנה באופן אחר: אמרינן מוכיין לה – (מעמיד) את איסור בן בנו בחלוצה כבן בן דא דקבא – בבן בנו של אבי החולץ (וציור א). שכן הזכירה המשנה קודם לכן שאסורה באביו של החולץ, והוסיפה שהיא אסורה מן התורה גם בבנו של אבי החולץ שהוא אחי החולץ והמת, וגם על בן בנו שהוא אחי של המת היא אסורה מן התורה משום אשת אחי אביו. מקשה הגמרא: אי הכי, בנו ובן בנו של אבי החולץ תנינן אחיו וכן אחיו של החולץ שנזכרו בהמשך המשנה, ומדוע שנתה אותם המשנה פעמיים. מתרצת הגמרא: תנא – (שנה) במשנה את דין אחיו ובן אחיו של החולץ מן האב שאסורים בחלוצה מן התורה, ואחר כך קתני את דין אחיו ובן אחיו של החולץ מן האם, וכגון, שהמת והחולץ היו אחים מן האב ומן האם, ולזה אח נוסף מן האם ולא מן האב. שהחלוצה אסורה לאח זה, מחמת המת, לפי שהיא אשת אח שלא במקום מצוה, שהרי הוא אח בעלה מאם ולא מאב, ולא הותר כלל ליבום, והוא איסור ערה מן התורה. וכן אסורה לבנו של אח זה, משום איסור אשת אחי האב מן האם, שאיסורו מחמת שניות דרבנן, אך אין האיסור מחמת החולץ, אלא מחמת המת, וגזרו בה שניות כיון שהיא מן הנישואין, ואין ראייה אם גזרו שניות בחלוצה. (וציור ב).

הגמרא מוכיחה מברייתא שאסרו שניות גם בחלוצה: תא שמע, שנינו בברייתא דתני רבי חיאי, ארבע קרובות אסורות בחלוצה מדברי תורה, וארבע אסורות בה מדברי סופרים. ואלו הקרובים האסורים בה מן התורה, אב של החולץ אסור בה משום שהיא אשת בנו המת ואסורה עליו מן התורה משום כלתו. ובנו של החולץ אסור בה משום שהיא אשת אחי אביו האסורה עליו מן התורה. ואחיו של החולץ אסור בה משום שהוא גם אחי המת, ואשת אח לאחר חליצתה אסורה מן התורה. וכן בן אחיו של החולץ אסור בה משום שהיא אשת המת, ואסורה עליו מן התורה משום אשת אחי אביו (וציור ג). כל אלו אסורים בחלוצה מדברי תורה, ואלו אסורים בה מדברי סופרים. אבי אביו של חולץ אסור בה מדין שניות משום כלת בנו, וכן אבי אמו של חולץ אסור בה מדין שניות משום אשת אבי אביו. וכן פתו של חולץ אסור בה מדין שניות משום אשת אבי אמו. כל אלו אסורים בה מדברי סופרים. מוכיחה הגמרא: קתני מיהא בברייתא שאסורה החלוצה באבי אביו של החולץ מדברי סופרים. מאי לאו משום חולץ היא אסורה עליו, ומשום שהחלוצה נחשבת כאשת החולץ הויא לה לגבי אבי אביו ככלת בנו, ואף שגם כלתו הגמורה של בנו אינה אסורה אלא

שמדברי סופרים נחשבת החלוצה כגרושת החולץ, וכשם שאסרה התורה את קרובות אשתו אף לאחר גירושיה, כן אסרו חכמים את קרובות חלוצתו. על כן הוא (החולץ) אסור באמה כשם שאם גרושתו אסורה עליו משום חמותו, ובאם אמה שהיא כאם חמותו, ובאם אחיה שהיא כאם חמיו, ובכבתה, ובכבת פתה, ובכל אלו הוא אסור אף לאחר מיתת חלוצתו. כשם שהוא אסור בהן אף לאחר מיתת גרושתו. וכן אסור החולץ באחותה של חלוצתו בזמן שהיא (החלוצה) קיימת, כשם שאסור באחות גרושתו אף לאחר שגירשה.

רק היבם אסור בכל אלו, ואולם שאר האחים של המת מותרין בהן, שכן החלוצה נחשבת רק לגרושתו של החולץ, ולא לגרושת שאר האחים.

וכמו כן אסורה החלוצה בקרובי החולץ, כשם שאשה אסורה בקרובי בעלה אף לאחר גירושיה. ונמצא שהיא אסורה באביו של החולץ משום איסור כלתו, וכן אסורה באבי אביו של החולץ משום כלת בנו שאסורה מדרבנן באיסור שניות לעריות, וכן אסורה בבנו של החולץ, ובבן בנו, וכן אסורה באחיו של החולץ כשם שהוא אסור בגרושת אחיו, וכן אסורה בבן אחיו של החולץ, כשם שהוא אסור בגרושת אחי אביו מן התורה.

מותר אדם בקרובות צרת חלוצתו, שאם היו לאח המת שתי נשים, וחולץ אחיו לאחת מהן, רק קרובות החלוצה אסורות עליו, אבל קרובות הצרה מותרות לו. ואסור אדם בצרת קרובת חלוצתו, שאם היתה נשואה קרובת החלוצה לאדם אחר שיש לו אשה נוספת, גם אשתו השניה אסורה על החולץ לאחר מיתת בעלה. ובגמרא יבואר טעם דין זה.

נמרא

הגמרא מביאה ספק בדין איסור קרובות חלוצתו: חכמים גזרו על כמה קרובות שמותרות מן התורה, ואסרו אותן באיסור שניות לעריות, ואיכפתא להו, האם גזרו חכמים על שניות גם בחלוצה, או לא. מפרשת הגמרא את צדדי הספק: האם רק בקרובות אשתו כגון חמותו ואם חמותו שדן ערוה דאורייתא, גזרו בהן רבנן שניות והוסיפו לאסור גם את אם אם חמותו, אבל בחלוצה שאין אמה ואם אמה אסורות על החולץ אלא מדרבנן, לא גזרו רבנן להוסיף עליהן שניות ולאסור גם את אמה של אם אם חלוצתו. או דלמא, לא שפא, והשוו לגמרי את דין חלוצתו לדין אשתו.

הגמרא פושטת את הספק מדברי משנתנו: תא שמע, שנינו במשנה, הוא (החולץ) אסור באמה ובאם אמה, ואילו אם אם אמה לא קתני במשנתנו שהיא אסורה על החולץ. הרי שגזרו בחלוצה רק על קרובות שבאשתו הן ערוה מן התורה. דוחה הגמרא: ודלמא גזרו על השניות גם בחלוצה, והיינו מעמא – (הוטעם) דלא תני במשנתנו שגם אם אם אמה אסורה, הוא משום דקבעי – (שרצח) התנא למיתני בסיפא, והאחין של החולץ מותרין בקרובות החלוצה. ואי תנא ברישא שהחולץ אסור באם אם אמה, הוה אמנא שמה שנאמר בסיפא שהאחין מותרין נאמר דקא באם אם אמה, שמשום שאף באשתו אינה ערוה דאורייתא לא גזרו בה על אחי החולץ, אבל באם אמה ובאמה של החלוצה לא הותרו אחי החולץ, ודינם כחולץ עצמו משום שחלץ לה בשליחותם. על כן כדי שלא נבוא לידי טעות זו, שנתנה המשנה באיסור קרובות חלוצה רק את אמה ואם אמה, ומענה מוכן מדברי הסיפא שאף הן מותרות לאחים. מקשה הגמרא על דחיה זו: מטעם זה אין לה למשנה להמנע מלהשמיענו שאסרו שניות גם בחלוצה, וליתני אם אם אמה, ובסיפא ליתני האחין מותרין בבולן, ומענה לא נבוא לטעות ולומר שהאחים מותרים רק באם אם אמה. מסיקה הגמרא: אכן אם נאמר שאסרו שניות גם בחלוצה, קשיא מדוע לא הוזכרה אם אם אמה במשנתנו.

הגמרא מבקשת להוכיח ממשנתנו להיפך, שגזרו על שניות בחלוצה: תא שמע, ששנינו במשנה, היא אסורה באבי ובאבי אביו. מוכיחה הגמרא: קתני מיהא אבי אביו של חולץ, מאי לאו – (האם

41 לאחת, הַיּוֹלֵד הַנוֹלָד לוֹ מֵהַצֶּרֶה מְמוּזָּה. מפרשת הגמרא: **מֵאֵי מְעֻמָּא**
 42 הוֹלֵד מְמוּזָּה, שֶׁכֵּן מֵאֲחֵר שֶׁנִּפְטָרָה הַצֶּרֶה מִיָּבוּם עַל יְדֵי חֲלִיצַת
 43 הָרֵאשׁוֹנָה, **בְּאִיסוּרָה קִיּוּמָא** – הִרִי הִיא חוֹרֶת לְאִיסוּר הָרֵאשׁוֹן שֶׁל
 44 אִשֶּׁת אַח שֶׁלֹּא בִּמְקוֹם מִצּוֹה שְׁהוּא בִּכְרֶת, שֶׁכֵּן רַק אֶת הַחֲלוּצָה
 45 עֲצָמָה נִתֵּן הַכְּתוּב מִכְּרַת לֵאלּוֹ וְלֹא אֶת הַצֶּרֶה, וְוֹלָד הַנוֹלָד
 46 מִבֵּיִיתָ חֵיבִי כְּרִיתוֹת הוּא מְמוּזָּה.
 47 מוֹכִיחָה הַגְּמָרָא: **אֲמַר רַב יוֹסֵף, אֵת אֲנִי נִמִּי תִּנְיָא** בְּמִשְׁתַּנּוּ דִּין
 48 שֵׁשׁ לְהוֹכִיחַ מִמֶּנּוּ כְּדִבְרֵי שְׁמוּאֵל. שֶׁכֵּן שְׁנֵי בְּמִשְׁנָה, מוֹתֵר **אָדָם**
 49 **בְּקִרְוֹת צֶרֶת חֲלוּצָתוֹ. אִי אֲמַרַת בְּשִׁלְמָא** כְּדִבְרֵי שְׁמוּאֵל שֶׁצֶרֶה שֶׁל
 50 חֲלוּצָה **אֲמַרַא** – עוֹמֶדֶת מִבְּחוּץ, וְאִינָה נִכְלַלֶּת בְּמַעֲשֵׂה הַחֲלִיצָה,
 51 וְעַל כֵּן אִין דִּינָה כְּדִין הַחֲלוּצָה שְׁנִיתָקָה מִכְּרַת לֵאלּוֹ אִלָּא חוֹרֶת
 52 לְאִיסוּר כְּרַת, מִשּׁוּם הֵי הַחֲלוּץ מוֹתֵר בְּאַחֲוָתָהּ, שֶׁכֵּן הַצֶּרֶה אִינָה
 53 נִחְשֶׁבֶת כְּחֲלוּצָתוֹ וְאִין לְאִיסוּר עֲלִיוֹ אֶת קְרֻבוּתֶיהָ כְּדִין קְרֻבוֹת
 54 חֲלוּצָה. **אִלָּא אִי אֲמַרַת שֶׁצֶרֶה בְּחֲלוּצָה דְּמִיָּא** מִשּׁוּם שֶׁהַחֲלוּצָה
 55 חֲלִצָה בְּשִׁלְחוֹת הַצִּירוֹת כּוֹלֵן, וְאֵת הַצֶּרֶה בְּכָל הַנִּתְיוֹק מִכְּרַת
 56 לֵאלּוֹ כְּחֲלוּצָה עֲצָמָה, אִם כֵּן **אֲמַאי** מוֹתֵר אָדָם בְּקֻרְבָּתָהּ צֶרֶת
 57 חֲלוּצָתוֹ, הֵלֵא גַם הַצֶּרֶה נִחְשֶׁבֶת כְּחֲלוּצָה מִמֶּשֶׁ, וּמִדּוּעַ לֹא גִזְרִי
 58 חֲכָמִים גַּם עַל קְרֻבוּתֶיהָ כֶּשֶׁם שֶׁגִּזְרִי עַל קְרֻבוֹת הַחֲלוּצָה.
 59 שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: **לִיָּמָא תִּתֵּינִי תִּיּוֹבְתָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן** – הֵאֵם יִקְשֶׁה
 60 מִמִּשְׁתַּנּוּ עַל דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן הַחוּלֵק עַל שְׁמוּאֵל. דְּרִי **אֲמַר רַבִּי**
 61 **יוֹחָנָן (לַעֲלֵי ט)** הַחוּלֵץ לִיבְמִתּוֹ, וְחוֹר וּבֵא עֲלֶיהָ אוֹ עַל צֶרֶתָהּ, בֵּין
 62 אִם הוּא בֵּא עֲלֶיהָ וּבֵין אִם בֵּא עֲלֶיהָ אֶחָד מֵהָאֲחֵין הָאֲחֵרִים, אִין
 63 הֵם תִּיּוֹבִין לֹא עַל הַחֲלוּצָה בְּרַת וְלֹא עַל צֶרֶתָהּ בְּרַת וְצִיּוֹר דָּן.
 64 וּמִבְּחוּר שֶׁם בְּטַעְמָה, שֶׁהַחוּלֵץ חָלַץ בְּשִׁלְחוֹת אֲחִיו, וְהַחֲלוּצָה
 65 חֲלִצָה בְּשִׁלְחוֹת צִירוֹתֶיהָ, וְנִמְצָא שֶׁכָּל הָאֲחִים וְכָל הַצִּירוֹת נִכְלָלִים
 66 בְּנִיתוֹק שְׁנִיתָק הַכְּתוּב אֶת הַחוּלֵץ וְהַחֲלוּצָה מִכְּרַת לֵאלּוֹ. וְאִם כֵּן
 67 מֵאֲחֵר שֶׁכָּל הַצִּירוֹת נִחְשֶׁבוֹת כְּחֲלוּצוֹת יֵשׁ לְאִיסוּר אֶת קְרֻבוּתֵיהֶן
 68 עַל הַחוּלֵץ.
 69 מֵתִרְצֵת הַגְּמָרָא: **אֲמַר לֵךְ רַבִּי יוֹחָנָן, וְתִסְבֵּרָא** – וְכִי סִבּוֹר אֵתָה
 70 שְׁאֲחוֹת חֲלוּצָה אִסוּרָה מִדְּאִוְרֵיתָא, וּמִשּׁוּם כֵּךְ לְדַעְתָּךְ יֵשׁ לְהַשּׁוּת
 71 אֵלֶיהָ גַם אֵת אֲחוֹת הַצֶּרֶה וְלִמּוֹר שֶׁהַחֲלוּצָה נִעֲשִׂית בְּשִׁלְחוֹת
 72 הַצִּירוֹת כּוֹלֵן. וְהִירֵא לָא כֵּן הוּא. דְּהָאֲמַר רִישׁ לִקְשֵׁי לַחֲלֵן (אמ), **כָּאֵן**
 73 **שִׁנָּה רַבִּי, שֶׁרַק אִיסוּר אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ הַיְּהוּדִיָּה הוּא מְדֻבְּרִי תוֹרָה,**
 74 וְאִילוֹ אִיסוּר אֲחוֹת חֲלוּצָה הוּא רַק מְדֻבְּרִי סוֹפְרִים. וּמֵאֲחֵר שֶׁאִיסוּר
 75 קְרֻבוֹת חֲלוּצָתוֹ אִינוֹ אִלָּא מִדְּרַבְנָן, לֹא גִזְרִי אִלָּא בְּחֲלוּצָה עֲצָמָה,
 76 וְלֹא בְּצֶרֶתָהּ.
 77 שְׁנֵי בְּמִשְׁתַּנּוּ: מוֹתֵר אָדָם בְּקֻרְבָּתָהּ צֶרֶת חֲלוּצָתוֹ, וְאִסוּר בְּצֶרֶת
 78 קְרֻבוֹת חֲלוּצָתוֹ. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: **מֵאֵי שְׁנָא הָאֵי** קְרֻבוֹת הַצֶּרֶה
 79 שֶׁהֵיא מוֹתֶרֶת לְחוּלֵץ, וְכֵאֵי שְׁנָא הָאֵי צֶרֶת הַקְּרֻבָּה שֶׁהֵיא אִסוּרָה
 80 עַל הַחוּלֵץ.

1 מִדִּין שְׁנִיתוֹ, וְנִמְצָא שֶׁגִּזְרִי עַל שְׁנִיתוֹ גַּם בְּחֲלוּצָה. דּוּחָה הַגְּמָרָא:
 2 לֹא מִחֲמַת הַחוּלֵץ הִיא אִסוּרָה, אִלָּא מִשּׁוּם מִיתָנָא וְ–בַעֲלָה הַמֶּת,
 3 דְּהִיָּא לָהּ כֶּלֶת בְּנָו גְּמוּרָה שֶׁאִסוּרָה מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ. הַגְּמָרָא מוֹכִיחָה
 4 מִהַמְשָׁךְ דְּרַבִּי הִבְרִייתָא: **תָּא שְׁמַע, אִסוּרָה בְּאִי אֲמֹ** שֶׁל חוּלֵץ.
 5 **מֵאֵי לֹא** אִסוּרָה עֲלִיוֹ מִשּׁוּם חוּלֵץ, דְּהִיָּא לָהּ כֶּלֶת בְּתוֹ שֶׁאִסוּרָה
 6 מִדִּין שְׁנִיתוֹ, וְנִמְצָא שֶׁגִּזְרִי עַל שְׁנִיתוֹ גַּם בְּחֲלוּצָה. דּוּחָה הַגְּמָרָא:
 7 לֹא מִשּׁוּם כֶּלֶת הִיא אִסוּרָה אִלָּא מִשּׁוּם מִיתָנָא (בַּעֲלָה הַמֶּת),
 8 דְּהִיָּא לָהּ כֶּלֶת בְּתוֹ גְּמוּרָה שֶׁאִסוּרָה מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ.
 9 הַגְּמָרָא מוֹכִיחָה מִהַמְשָׁךְ דְּרַבִּי הִבְרִייתָא: **תָּא שְׁמַע, וְאִסוּרָה**
 10 **הַחֲלוּצָה בֶּן בְּנֹו. מֵאֵי לֹא** אִסוּרָה עֲלִיוֹ מִשּׁוּם חוּלֵץ, דְּהִיָּא לָהּ
 11 **הַחֲלוּצָה כְּאִשֶּׁת אָבִי אָבִיו** שֶׁהִיא שְׁנִיָּה, הִרִי שֶׁגִּזְרִי עַל שְׁנִיתוֹ
 12 בְּחֲלוּצָה. דּוּחָה הַגְּמָרָא: לֹא מִשּׁוּם הַחוּלֵץ הוּא, אִלָּא מִשּׁוּם מִיתָנָא
 13 וְ–בַעֲלָה הַמֶּת), דְּהִיָּא לָהּ הַחֲלוּצָה לִגְבִּי בֶן בְּנֹו שֶׁל הַחוּלֵץ אִשֶּׁת
 14 **אָחִי אָבִי אָבִיו** שֶׁאִסוּרָה מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְהָאֵא אֲמִיָּר
 15 מְכַשִּׁיר כָּכָל אָדָם לִישֵׁא אֶת אִשֶּׁת אָחִי אָבִי אָבִיו, וְאִם כֵּן בַּהֲכֵרָת
 16 הַמִּסְרָא בֶּן בְּנֹו שֶׁל הַחוּלֵץ הוּא מִחֲמַת וְלֹא מִחֲמַת אֲחִיו מִכְּרַת.
 17 מִסִּיקָה הַגְּמָרָא: אִכֵּן **אֲמִיָּר** הַמְתִּיר אֶת אִשֶּׁת אֲחִי אָבִיו, מוֹקִים
 18 לָהּ אֶת אִיסוּר בֶּן בְּנֹו מִשּׁוּם חוּלֵץ, שֶׁמֵּאֲחֵר שֶׁהִיא נִחְשֶׁבֶת כְּאִשְׁתּוֹ
 19 שֶׁגִּירָשָׁה הִרִי הִיא אִסוּרָה בֶּן בְּנֹו, וְאֵת שֶׁגִּם גִּירוּשָׁתָהּ אִינָה אִסוּרָה
 20 עֲלִיוֹ אִלָּא מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ, קִסְבֵּר אֲמִיָּר שְׁנִיתוֹ גַּם בְּחֲלוּצָה.
 21 הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה לְהוֹכִיחַ מִדְּבָרֵי הִבְרִייתָא שֶׁגִּזְרִי עַל שְׁנִיתוֹ
 22 בְּחֲלוּצָה גַם לְדַעַת הַחוּלָקִים עַל אֲמִיָּר: **תָּא שְׁמַע, וְאִסוּרָה בֶּן**
 23 **בְּתוֹ. מֵאֵי לֹא** אִסוּרָה עֲלִיוֹ מִשּׁוּם הַחוּלֵץ, דְּהִיָּא לָהּ הַחֲלוּצָה
 24 **כְּאִשֶּׁת אָבִי אֲמֹ** מִחֲמַת הַחֲלוּצָה, וְאִפְּלוּ שֶׁקִּירְבָהּ זוֹ אִינָה אִסוּרָה
 25 אִלָּא מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ. דּוּחָה הַגְּמָרָא: לֹא מִשּׁוּם הַחוּלֵץ הוּא אִלָּא
 26 **מִשּׁוּם מִיתָנָא** וְ–בַעֲלָה הַמֶּת), דְּהִיָּא לָהּ הַחֲלוּצָה אִשֶּׁת אָחִי אָבִי אֲמֹ
 27 לִגְבִּי בֶן בְּתוֹ שֶׁל הַחוּלֵץ. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל דְּהִיָּהּ זוֹ: וְהָאֵא נִמִּי
 28 שְׁנִיתוֹ דְּעִרְוָה לֹא נִזְרִי עַל אִשֶּׁת אֲחִי אָבִי אֲמֹ, וְאִם כֵּן לֹא יִתְכֵּן
 29 שֶׁנֶּאֱסַר בֶּן בְּתוֹ שֶׁל הַחוּלֵץ בְּחֲלוּצָה מִשּׁוּם בַּעֲלָה מֶת. אִלָּא לֹא
 30 שֶׁבַּהֲרָה הִיא אִסוּרָה עַל בֶּן בְּתוֹ שֶׁל הַחוּלֵץ מִשּׁוּם שֶׁהִיא נִחְשֶׁבֶת
 31 כְּגִירוּשָׁה הַחוּלֵץ, וְאֵת שֶׁגִּם אִשְׁתּוֹ הַגְּמוּרָה שֶׁל אָבִי אֲמֹ אִסוּרָה רַק
 32 מִשּׁוּם שְׁנִיתוֹ. וְיִשְׁמַע מִיָּנָה שְׁנִיתוֹ עַל שְׁנִיתוֹ גַּם בְּחֲלוּצָה. מִסִּיקָה
 33 הַגְּמָרָא: אִכֵּן **שְׁמַע מִיָּנָה**.
 34 שְׁנֵי בְּמִשְׁתַּנּוּ: מוֹתֵר **אָדָם וְכו'** בְּקֻרְבָּתָהּ צֶרֶת חֲלוּצָתוֹ. הַגְּמָרָא
 35 מִבֵּיִיאַת דִּין בֶּשֶׁם שְׁמוּאֵל, וּמִבְּקֶשֶׁת לְהוֹכִיחַ מִמִּשְׁתַּנּוּ כְּדִבְרֵי: **אֲמַר**
 36 **רַב מִזְבִּי בְּרִי קִיסְנָא אֲמַר שְׁמוּאֵל,** יִבְמָה שֶׁחָלַץ לָהּ אֶחָד הָאֲחִים,
 37 אִינָה אִסוּרָה עֲלִיוֹ בְּאִיסוּר כְּרַת שֶׁל אִשֶּׁת אַח, אִלָּא בְּאִיסוּר לֹא.
 38 שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים כ ט) **אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו,** וּדְרָשׁוּ, בֵּין
 39 שֶׁחָלַץ וְלֹא בֵּנָה שׁוֹב לָהּ יִבְנֶה, וְנִיתָקָה הַכְּתוּב מִכְּרַת לֵאלּוֹ. אֲבָל
 40 יִבְנֶה תָּמָּא עַל צֶרֶת הַחֲלוּצָה, וּבִכּוֹן שֶׁהִי לְמַת שְׁנֵי נָשִׁים וְחָלַץ